

526. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ EHSV

S EVROPSKOU VEŘEJNOU OCHRÁNKY PRÁV EMILY O'REILLY A PŘEDSEDOU EP ANTONIEM TAJANIM

V rámci diskuse projednalo 526. Plenární zasedání EHSV následující stanoviska:

- **INT/815 Balíček ke službám**

Cílem navrhovaných opatření je usnadnit poskytovatelům služeb orientaci v administrativních formalitách a pomoci členským státům identifikovat nadměrně zatěžující nebo zastaralé požadavky na příslušníky svobodných povolání působící v tuzemsku nebo přes hranice. Spíše než na změnu stávajících pravidel EU v oblasti služeb se Evropská komise zaměřuje na to, aby byla tato pravidla lépe uplatňována. Předkládají se tyto čtyři konkrétní návrhy:

- **Nový evropský průkaz služeb:** Zjednodušený elektronický postup usnadní poskytovatelům podnikatelských služeb vyřízení administrativních formalit požadovaných k poskytování služeb v zahraničí, přičemž budou muset jednat pouze s jedním kontaktním místem ve své domovské zemi a ve svém vlastním jazyce.
- **Posuzování přiměřenosti vnitrostátních předpisů o službách svobodných povolání:** Komise navrhuje zefektivnit a vyjasnit, jak by členské státy měly provádět ucelený a transparentní test přiměřenosti před přijetím nebo změnou vnitrostátních předpisů o službách svobodných povolání.
- **Lepší postup oznamování návrhů vnitrostátních předpisů o službách:** Legislativa EU již vyžaduje, aby členské státy informovaly Evropskou komisi o navrhovaných vnitrostátních předpisech týkajících se služeb, což dává exekutivě EU a ostatním členským státům příležitost již v rané fázi vznést případné výhrady ohledně možného nesouladu s právními předpisy EU. Evropská komise navrhuje vylepšení tohoto mechanismu, aby byl celý proces ještě rychlejší, efektivnější a transparentnější. EHSV se vyjadřuje následovně:
 - oceňuje a podporuje úsilí Evropské komise o uvolnění plného potenciálu jednotného trhu, pokud jde o odvětví služeb;
 - zdůrazňuje, že jakýkoli typ „intervence“ EU týkající se přísného vymezení pravomocí členských států může vést k politickým rozporům;
 - doporučuje uplatňovat namísto donucovacích opatření pokud možno pozitivní přístup na základě prosazování osvědčených postupů a konzultací;
 - doporučuje rozšířit dialog mezi EU a členskými státy a nesoustředit se pouze na soulad se směrnicí o službách, ale rovněž s primárním právem EU, a zejména Listinou základních práv, aby se zaručila spravedlivá rovnováha mezi právy pracovníků a ochranou spotřebitele na jedné straně a hospodářskými svobodami na straně druhé;
 - zdůrazňuje, že u případů, kdy není hodnocení souladu pozitivní, by rozhodnutí Komise nemělo být závazné a měly by se uplatnit postupy následující po přijetí aktů, které jsou již k dispozici;

- doporučuje zavést test přiměřenosti pouze jako nabídku služeb pro vnitrostátní regulační orgány;
- zdůrazňuje, že je nutné zajistit, aby zásada země původu nebyla zavedena žádnou formou;
- doporučuje, aby bylo jasněji vyjádřeno, že směrnice o odborných kvalifikacích má přednost před veškerými aspekty uznávání odborných kvalifikací, pokud jde o nový elektronický průkaz;
- doporučuje znovu zvážit zásadu „pouze jednou“ a zavést časová omezení platnosti elektronického průkazu služeb;
- domnívá se, že systém IMI musí být zhodnocen za účelem zaručení jeho co nejlepší funkčnosti, slučitelnosti a doplňkovosti se stávajícími vnitrostátními systémy výměny údajů / systémy výměny údajů sociálních partnerů, včetně odvětvových iniciativ, jako jsou sociální průkazy totožnosti.

- **INT/826 Umělá inteligence**

Umělá inteligence je součástí digitalizace a robotizace, ale její vliv přesahuje rámec těchto oblastí. Zahrnuje rozvoj inteligentních strojů, které jsou schopny uvažovat, získávat znalosti, inteligentně plánovat, komunikovat, vnímat a manipulovat. Pod tento pojem spadá široká škála technologií, které se vyvíjejí, ať už jde o kognitivní computing, strojové učení, hloubkové učení, zpětnovazební učení.

Hlavním cílem stanoviska EHSV věnovanému umělé inteligenci by bylo podnítit veřejnou diskusi o této otázce, přispět k informované debatě na toto téma a zároveň definovat výzvy a perspektivy, které tato vznikající technologie přináší.

Vzhledem k tomu, že umělá inteligence může mít na společnost pozitivní i negativní dopad, EHSV si předsevzal, že bude vývoj kolem UI pečlivě sledovat, a to nejen z technického, ale výslovně také z etického, bezpečnostního a společenského hlediska. EHSV jakožto představitel evropské občanské společnosti v nadcházejícím období zahájí, soustředí a bude podněcovat občanskou diskusi týkající se umělé inteligence a zapojí do ní všechny příslušné zúčastněné strany.

- **INT/812 Iniciativa pro začínající a rychle se rozvíjející podniky**

Začínající podniky, které se chtějí rozšířit, stále čelí příliš mnoha regulačním a administrativním překážkám, zejména v přeshraničních situacích. Především určení regulačních a administrativních pravidel a formalit a sladění s nimi může být časově náročné. V roce 2017 má Komise v úmyslu předložit iniciativy týkající se jednotné digitální brány poskytující snadný on-line přístup k informacím o jednotném trhu a bude poprvé systematicky sbírat informace o začínajících a rychle se rozvíjejících podnicích, provádět podrobné analýzy a poskytovat zpětnou vazbu a důkazy členským státům, aby jim pomohla zlepšit tvorbu politik a zjednodušila prováděcí nástroje. *Za druhé*, začínající podniky se obzvláště obávají daní a zátěže, již představuje 28 různých daňových režimů. Komise hodlá vytvořit jednotný prostor DPH. Nedávné návrhy týkající se společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob obsahují pobídky pro růst a přeshraniční expanzi podniků v rámci jednotného trhu. *Za třetí*, čestné podniky, které se nebojí podstupovat riziko, se příliš často potýkají s neúčinnými a neúměrně zdlouhavými insolvenčními řízeními. Co se týče práva obchodních společností a insolvenčního práva, Komise dnes přijala legislativní nástroj, který i) zaručí mechanismus včasného varování a dostupnost restrukturalizačních rámců v členských státech; ii) stanoví režim „druhé šance“ pro čestné, nadměrně zadlužené fyzické osoby prominutím jejich dluhů;

a iii) zlepšit efektivnost restrukturalizačního a insolvenčního řízení a řízení o prominutí dluhu. Za čtvrté, pokud jde o pracovněprávní předpisy, Komise bude i nadále usnadňovat dodržování a respektování práv pracovníků začínajícími podniky, a to i s ohledem na dodržování pravidel EU o pracovní době a informacích ohledně ochrany zdraví a bezpečnosti, o elektronických postupech, asistenci, poradenství a službách v oblasti řešení problémů pro občany a podniky, jakož i o možnostech provádět přeshraniční postupy on-line.

IEHSV vítá iniciativu předloženou Komisí a navrhovaná opatření, jejichž cílem je odstranit hlavní překážky, poukazuje na to, že ne všechny rychle rostoucí podniky jsou podniky s vyspělými technologiemi a. Výbor doporučuje:

- obnovený start aktualizované iniciativy Small Business Act, která by spojila všechny iniciativy do jedné agendy;
- koordinovaný politický přístup k začínajícím a rychle se rozvíjejícím podnikům, jenž zohlední rozmanitost podnikových modelů;
- aby Komise plně prováděla a prosazovala iniciativy za účelem řešení hlavní překážky, kterou představuje administrativní zátěž a byrokracie;
- strukturální zapojení sociálních partnerů a vymáhání dodržování předpisů EU v oblasti pracovních podmínek, pracovněprávních předpisů a kolektivních smluv;
- zjednodušení pravidel a podmínek vzhledem k omezeným zdrojům malých a středních podniků a mikropodniků.

- **TEN/625 Uspořádání trhu s elektřinou**

Návrhy na přepracování směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, nařízení o trhu s elektřinou a nařízení, kterým se zřizuje evropská agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů, jsou součástí širšího balíčku iniciativ Komise („Clean Energy for All“). . Současná iniciativa pro nové uspořádání trhu s elektřinou tedy usiluje o přizpůsobení stávajících pravidel trhu novým tržním skutečnostem tím, že umožní volný přesun elektřiny tam, kde je jí nejvíce zapotřebí, v době, kdy je to nejvíce zapotřebí, a to prostřednictvím nezkreslených cenových signálů, a současně posílí pozici odběratelů, dosáhne maximálního přínosu pro společnost díky přeshraniční hospodářské soutěži a poskytne vhodné signály a pobídky k investicím, které jsou nutné pro dekarbonizaci naší energetické soustavy. EHSV vítá návrh Komise na nové uspořádání trhu, návrh nařízení o rizikové připravenosti a návrh nového uspořádání spolupráce energetických regulačních orgánů. Výbor zdůrazňuje, že dobře fungující trhy s elektřinou jsou základním předpokladem pro naplnění cílů energetické unie. Mají-li trhy dobře fungovat, jsou zejména díky nárůstu využívání elektřiny z variabilních obnovitelných zdrojů nezbytné významné změny jejich uspořádání. EHSV oceňuje obecný přístup balíčku opatření týkajících se uspořádání trhu, zvláště cíle postavit do centra trhu s energií odběratele, zvýšit dodávky elektřiny a posílit regionální spolupráci. Přesto v některých bodech stále existuje prostor pro další zlepšení. Zejména jsou zapotřebí konkrétnější pravidla. To se vztahuje například na práva spotřebitelů vyrábět a skladovat energii a obchodovat s ní, ale i na možnosti vytvářet a využívat decentralizované a pružné obchodní struktury. EHSV také připomíná, že budoucí politika směřování k nízkouhlíkové společnosti musí zohlednit problém energetické chudoby.

- **TEN/619 Urychlení inovací v oblasti čisté energie**

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) je potěšen, že Komise potvrzuje svoji snahu urychlit transformaci na konkurenceschopnou ekonomiku s nízkými emisemi uhlíku, a to prostřednictvím komplexní strategie pro pobídky pro soukromé investice, přizpůsobené finanční nástroje a financování výzkumu a inovací.

Komise představuje soubor různých možností financování a finančních nástrojů na podporu nízkouhlíkových inovací. EHSV podporuje záměr Komise stimulovat nové investice v celém hodnotovém řetězci inovací.

EHSV je však znepokojen složitostí a rozmanitostí této podpory. Vítá proto záměr Komise zavést jednotný poradní nástroj, který subjektům připravujícím projekty a investorům pomůže se zorientovat, požaduje však, aby bylo vyvinuto úsilí ke zjednodušení finanční nabídky.

EHSV navrhuje Komisi, aby členské státy podněcovala k tomu, aby sdílely svoje zdroje určené na realizaci rozsáhlých projektů týkajících se nízkouhlíkových inovací, a zlepšila se tak spolupráce mezi hlavními subjekty evropského výzkumu.

- **TEN/626 Stav energetické Unie**

Zpráva Komise o stavu energetické unie je výroční hodnocení a zpráva o pokroku, pokud jde o cíle energetické unie týkající se bezpečnosti dodávek energie, integrace trhu s energií, energetickou účinnost, dekarbonizaci a výzkum a inovace. Zpráva sestává z řady dokumentů, mezi něž patří i klíčové sdělení „Zpráva o stavu energetické unie za rok 2016“ a individuální zprávy o pokroku týkající se obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. Tento soubor dokumentů je důležitou součástí aktivit souvisejících se správou energetické unie, a úzce proto souvisí s probíhající prací EHSV týkající se správy energetické unie. Ve stanovisku ke stavu energetické unie zdůraznil EHSV význam tohoto každoročního podávání zpráv a poukázal zejména na slabé stránky v rozsahu a kvalitě údajů, které se používají k posouzení pokroku v plnění cílů energetické unie.

EHSV vítá druhou zprávu o stavu energetické unie, která je součástí procesu monitorování provádění a rozvoje strategie energetické unie. Výbor se ve svém stanovisku touto zprávou zabývá ze tří různých úhlů – zaprvé se vyjadřuje k samotné myšlence energetické unie, zadruhé analyzuje pokrok při dosahování jejích cílů a zatřetí zkoumá proces monitorování a podávání zpráv o stavu energetické unie. Jedny z hlavních připomínek uvedených ve stanovisku jsou tyto: Výbor zdůrazňuje, že vždy podporoval myšlenku energetické unie, a označuje ji za projekt, který má mimořádný význam pro úspěch Evropské unie obecně. Ze zprávy Komise sice vyplývá, že již byl učiněn určitý pokrok, je však ještě nutné vynaložit značné úsilí, zejména co se týče energetické infrastruktury a investic, uspořádání trhu s energií a účinnosti různých nástrojů politiky na podporu přechodu k nízkouhlíkovému hospodářství. Mimoto EHSV zdůrazňuje, že s ohledem na zásadní význam energetické unie pro evropský projekt je důležité doplnit a uzpůsobit podávání zpráv a měření tak, aby byly zohledněny potřeby a zájmy evropských občanů a účastníků trhu s energií.

- **SOC/552 Hodnocení programu Erasmus 1 v polovině období**

Program Erasmus+ (2014–2020) v sobě zahrnuje všechny předešlé programy v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu, přičemž má mezinárodní rozměr. Výsledky hodnocení budou využity ke zlepšení provádění programu Erasmus+ ve stávajícím VFR a jako podklad pro následný program Erasmus +.

EHSV uspořádal v reakci na požadavek Evropské komise rozsáhlou konzultaci se sociálními partnery a dalšími organizacemi občanské společnosti, z níž vzešlo následující:

- Navýšení celkového rozpočtu programu Erasmus+ umožnilo zlepšit účast oproti předcházejícím programům. Nicméně jeho účelnost by bylo možné dále zvýšit zlepšením administrativních postupů a dalším navýšením rozpočtu a zkvalitněním činností.
 - Sjednocení značky vyvolalo většinou pozitivní reakce, stále je však třeba rozlišovat alespoň hlavní kroky a činnosti.
 - Měla by se dále snížit administrativní zátěž, a to nejen pro výkonné agentury, ale také pro žadatele a přijímající organizace, zejména pro menší nebo dobrovolnické organizace.
 - Mohly by se přezkoumat pokyny pro vnitrostátní agentury a na jejich dodržování by se mohlo důsledněji dohlížet, aby se dosáhlo větší soudržnosti a eliminovala se předpojatost.
 - Mohl by se přezkoumat systém jednorázových částek a cestovní sazby, neboť v současnosti znevýhodňují cestování do oblastí s omezeným leteckým spojením a podhodnocují náklady na ubytování ve velkých městech.
 - Průvodce programem Erasmus+ by se měl zkrátit a zjednodušit.
 - Měly by se více využívat veškeré evropské nástroje, jejichž cílem je podpora transparentnosti a uznávání znalostí, dovedností a schopností.
 - Mohlo by se zlepšit zapojení sociálních partnerů a organizací mládeže a neformálního vzdělávání do řízení programu.
 - Pravidla a podmínky týkající se klíčové akce 2 („Strategická partnerství“) by mohly být přezkoumány, aby se předešlo praxi velkých organizací spočívající v předkládání žádostí v odvětvích, v nichž nemají žádnou odbornost.
 - Mohl by se položit větší důraz na dimenzi celoživotního učení programu Erasmus+.
 - Program by se neměl soustředit jen na počet příjemců, ale také na kvalitu zkušeností, jimiž příjemci procházejí.
 - Měla by se zvýšit přístupnost programu pro znevýhodněné skupiny a organizace, které s nimi pracují.
- **SOC/559 Ochrana zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům a mutagenům při práci**

Cílem tohoto návrhu je zlepšit ochranu zdraví zaměstnanců snížením expozice karcinogenním chemickým činitelům při práci, poskytnout jasnější informace a přispět k zajištění rovnějších podmínek pro hospodářské subjekty.

Z odhadů nedávné a budoucí zátěže způsobené nemocemi z povolání vyplývá, že rakovina související s výkonem povolání představuje problém a v důsledku expozice zaměstnanců karcinogenům tomu tak bude i v budoucnu. Rakovina je nejvýznamnější příčinou úmrtí souvisejících s výkonem povolání v EU. Každoročně je s rakovinou spojováno 53 % úmrtí na pracovišti.

- vyzývá Komisi, aby provedla posouzení dopadu možného rozšíření oblasti působnosti směrnice o karcinogenech a mutagenech (CMD) na látky toxické pro reprodukci;
- důrazně doporučuje, aby se přezkumy směrnice CMD a její změny naplánované pro rok 2018 více zaměřily na expozici karcinogenům na pracovišti, která se dotýká žen;

- považuje za důležité, aby Komise v konzultaci se sociálními partnery, členskými státy a dalšími zúčastněnými subjekty zlepšila společnou metodiku pro přijetí závazných limitních hodnot expozice na pracovišti v rámci směrnice CMD. Tyto hodnoty musí být stanoveny na základě vědeckých a statistických důkazů a musí zohledňovat různé faktory, jako je proveditelnost a možnosti pro měření úrovně expozice. V Německu a Nizozemsku se používá přístup založený na rizicích, jenž umožňuje stanovit závazné limitní hodnoty expozice na pracovišti tak, že zohledňuje míru rizika jako hlavní určující faktor sociálního kompromisu;
- považuje za nezbytné vytvořit v rámci vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení nebo veřejné zdravotní péče programy poskytující celoživotní lékařský dohled pro všechny osoby, jež byly na pracovišti vystaveny karcinogenům;
- zdůrazňuje, že členské státy by měly zajistit, aby inspektoráty práce disponovaly dostatečnými finančními a lidskými zdroji pro provádění svých úkolů;
- podporuje společný postoj evropských sociálních partnerů a doporučuje, aby byly přijaty závazné limitní hodnoty expozice na pracovišti pro formaldehyd;
- doporučuje, aby Komise při právním definování výfukových plynů vznětových motorů zohlednila zjištění výboru SCOEL týkající se těchto plynů.

Vladimíra Drbalová
Svaz průmyslu a dopravy ČR
Členka EHSV